

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ТИТКО АННА ВАСИЛІВНА

УДК 35.078.3:347.73:336.22

**АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2016

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Національній академії внутрішніх справ,
Міністерство внутрішніх справ України

Науковий керівник кандидат юридичних наук, доцент
Дрозд Олексій Юрійович,
Національна академія внутрішніх справ,
доцент кафедри адміністративної діяльності

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, доцент
Юнін Олександр Сергійович,
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
заступник директора навчально-наукового інституту післядипломної
освіти та заочного навчання – декан факультету № 1

кандидат юридичних наук
Шепетько Сергій Анатолійович,
Міжвідомчий науково-дослідний центр з проблем боротьби
з організованою злочинністю при РНБО України,
провідний науковий співробітник організаційно-аналітичного відділу

Захист відбудеться «12» травня 2016 р. о 14⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої
вченої ради Д 26.007.03 у Національній академії внутрішніх справ за адресою:
ДП-680, м. Київ, пл. Солом'янська, 1

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національної академії внутрішніх
справ за адресою: ДП-680, м. Київ, пл. Солом'янська, 1

Автореферат розісланий «11» квітня 2016 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

С.Г. Братель

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В законах існують прогалини, колізії, що є наслідком неефективної діяльності політичних інститутів, судової гілки влади, а це зумовлює потребу в адаптації вітчизняного законодавства до європейських вимог та стандартів. Як зазначено у звіті Європейської комісії про виконання Україною критеріїв Плану дій з візової лібералізації, проблемою залишається створення спеціальних інституцій та налагодження їх роботи у боротьбі з корупцією у всіх її проявах. Відповідно до Антикорупційної стратегії на 2014-2017 роки боротьба з корупцією є одним із пріоритетів українського суспільства для розвитку держави. Ключовим заходом на шляху створення чіткої законодавчої та інституційної платформи для формування та реалізації антикорупційної політики є моніторинг та контроль за декларуванням майна, доходів, витрат та зобов'язань фінансового характеру. Тому в цьому аспекті адміністративна відповідальність поліцейських за порушення вимог фінансового контролю є необхідним заходом у запобіганні та протидії правопорушенням, пов'язаних з корупцією.

Крім того, зважаючи на тривалий процес становлення порядку організаційно-правового забезпечення діяльності поліції, важливим залишається формування високого рівня довіри до поліцейських, що можливо лише за умови належної протидії порушенням вимог фінансового контролю.

Це зумовлює потребу в ефективному, якісному та достатньому нормативно-правовому регулюванні заходів виявлення та припинення порушень вимог фінансового контролю серед поліцейських. Адже лише за цих обставин, а також в умовах практичної реалізації норм за порушення вимог фінансового контролю можливо мінімізувати корупційні ризики серед поліцейських і попередити призначення на посади осіб, в діях яких є ознаки корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. Тільки тоді можна говорити про належний рівень захисту прав, свобод громадян, коли поліцейські не використовуватимуть власні повноваження всупереч закону та з метою отримання незаконних доходів для покращення власного майнового стану або третіх осіб. А це буде можливим лише за умови своєчасного притягнення до адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю.

Дослідження деяких законодавчих положень про відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення у різний час здійснювалися як на практичному, так і теоретичному рівнях. Підґрунтям вивчення цього питання стали напрацювання К.М. Абдієва, В.В. Богуцького, І.В. Бойка, Ю.П. Битяка, С.С. Гнатюка, С.М. Гусарова, Е.Ф. Демського, Є.В. Додіна, М.І. Камлика, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, О.В. Кузьменко, О.М. Круглова, М.І. Мельника, В.В. Панкратова, М.І. Хавронюка, С.А. Шепетька, І.В. Шруб, а також зарубіжних науковців Б.В. Волженкіна, А.В. Куракіна, М.В. Костеннікова, Р. Клітгарда, В. Мілера, М.М. Нарусова, С. Роуз-Екерман, О.В. Ткаченка, Р.М. Тучака, А. Шайо, А.О. Яфонкіна та ін.

Однак, незважаючи на масштабну роботу, виконану цими вченими, залишається низка невирішених питань, зокрема: характеристика елементів

юридичного складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю; визначення особливостей адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні; з'ясування правового статусу поліцейського як суб'єкта відповідальності за порушення вимог фінансового контролю; дослідження стадій адміністративного провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні; аналіз ознак юридичної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю на підставі міжнародного досвіду.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2015-2017 роки, затвердженої Законом України від 14 жовтня 2014 р. № 1699-VII; Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2011-2015 роки, затверджених постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 24 вересня 2010 р. № 14-10; відповідає п. 1.2 Додатку 1, п. 3.12 Додатку 3, п. 6.9 Додатку 6 Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015-2019 роки, затверджених наказом МВС України від 16 березня 2015 р. № 275, а також пп. 2.1.2, 3.3.4, 3.3.5 Основних напрямів наукових досліджень НАВС на 2014-2017 роки. Тема дисертації затверджена Вченою радою НАВС 30 вересня 2014 р. (протокол № 19) та уточнена Вченою радою НАВС 26 січня 2016 р. (протокол № 1).

Мета і задачі дослідження. *Метою* дисертації є розроблення та вирішення теоретичних та практичних питань адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні.

Для досягнення вищезазначеної мети поставлено такі *задачі*:

- визначити теоретико-методологічні засади адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні;
- розкрити поняття та з'ясувати ознаки адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні;
- узагальнити зарубіжний досвід порядку притягнення до юридичної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю;
- визначити об'єкт та об'єктивну сторону складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні;
- охарактеризувати особливості суб'єкта, суб'єктивної сторони порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні;
- з'ясувати порядок провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю;
- розглянути заходи адміністративного стягнення за порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні;
- запропонувати напрями удосконалення законодавства у сфері адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у зв'язку із притягненням фізичних осіб до адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю в Україні.

Предмет дослідження – адміністративна відповідальність поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні.

Методи дослідження. Використано загальнонаукові методи формальної логіки (*аналізу, синтезу, дедукції, індукції, аналогії, абстрагування та моделювання*), за допомогою яких розкрито проблему порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні (розділ 1-3). Завдяки спеціальним методам вдалося виокремити особливості адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю. *Історико-правовий метод* допоміг з'ясувати розвиток адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні та закордоном (розділ 1); *метод контент-аналізу* дозволив показати в якісно-кількісному співвідношенні тенденції рівня поширення порушення вимог фінансового контролю серед поліцейських в процесі заповнення та подання декларацій про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру (розділ 1-3); *логіко-семантичний та догматичний методи* використано для виокремлення з масиву ознак корупційних явищ тих, які притаманні порушенню вимог фінансового контролю, а також для з'ясування особливостей спеціального правового статусу поліцейських з характерними їх ознаками та властивостями як суб'єктів декларування (розділ 1, підрозділи 2.1, 2.2, 3.2); *системний* – для визначення місця порушення поліцейськими вимог фінансового контролю серед решти адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (підрозділи 2.1, 2.2, розділ 3); *аксіоматичний* – при дослідженні особливостей зарубіжного досвіду відповідальності за порушення вимог фінансового контролю (підрозділ 1.3); *метод герменевтики* використано при вивченні порушення вимог фінансового контролю як різновиду адміністративних правопорушень через призму ознак діянь, пов'язаних з корупцією (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.3); *порівняльно-правовий* – для виявлення переваг та недоліків у функціонуванні спеціальних інституцій з розслідування порушення вимог фінансового контролю в країнах СНД, окремих країн Західної Європи та США (підрозділ 3.3); *формально-логічний метод* виступив універсальним способом формування аргументів, висновків та пропозицій з удосконалення законодавчої регламентації адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю (розділи 1-3); *соціологічний* – під час вивчення й узагальнення отриманих висновків з результатами опитування поліцейських (розділ 1, підрозділи 2.2, 3.2, 3.3); *статистичний* – для підтвердження актуальності вивчення адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні через узагальнення судової практики, вивчення помилок правозастосовної діяльності (розділи 1-3); *теоретико-прогностичний метод* дав можливість запропонувати перспективну модель боротьби з порушенням поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні в контексті удосконалення адміністративного законодавства (підрозділи 1.3, 3.3); *структурно-функціональний метод* використано для з'ясування системи ознак складу адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, а також об'єктивних і

суб'єктивних характеристик юридичного складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю (підрозділи 2.1, 2.2).

Емпіричну базу дослідження становлять дані проведеного анкетування 250 респондентів, з яких 120 – поліцейські оперативних підрозділів Національної поліції, 130 – поліцейські слідчих підрозділів Національної поліції, а також проаналізовані 22 постанови судів у справах про порушення вимог фінансового контролю.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що ця робота є одним із перших монографічних досліджень, в якій з'ясовано особливості адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні, що ґрунтується на положеннях чинного законодавства та враховує європейські стандарти. На основі проведеного дослідження вироблено низку концептуальних положень, висновків і пропозицій, що мають практичне значення не лише для теорії адміністративного права та процесу, але й для правозастосування, а саме:

вперше:

- визначено поняття “адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні” як застосування до поліцейських за рішенням суду закріплених санкцією правової норми заходів адміністративного стягнення у визначеному законом процесуальному порядку за несвоєчасне подання декларації про майно доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру, неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані;

- проведено порівняльно-правове дослідження притягнення до юридичної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю за законодавством країн СНД, окремих західноєвропейських країн та США, зокрема, виокремлено елементи юридичного складу цього правопорушення та особливості видів стягнень;

- обґрунтовано необхідність збільшення строку позбавлення права обіймати певні посади та займатися певним видом діяльності з одного до трьох років, а також збільшення мінімального розміру штрафу за порушення вимог фінансового контролю в Україні до суми неоподаткованого мінімуму громадян (далі – НМДГ), що прирівнюється до розміру податкової соціальної пільги станом на поточний рік з метою підвищення ефективності заходів запобігання і протидії корупції в Україні;

- охарактеризовано дискреційні повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції щодо визначення відповідальних та особливо відповідальних посад та посад, пов'язаних з корупційним ризиком, які обіймають поліцейські;

удосконалено:

- розподіл стадій провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні;

- визначення поняття “провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю” як закріпленого законом процесуального порядку виявлення, припинення та притягнення поліцейських до адміністративної відповідальності за несвоєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати та

зобов'язання фінансового характеру, неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані;

– наукові ідеї щодо диференціації ознак поліцейських як суб'єктів порушення вимог фінансового контролю в Україні;

– теоретичні положення щодо розуміння сутності фінансового контролю, що зумовлює доцільність внесення змін до назви статті 172-6 КУпАП шляхом викладу у такій редакції: “Неподання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру або неповідомлення про відкриття валютного рахунку”;

– положення про необхідність виключення поняття повторності як її кваліфікуючої ознаки порушення вимог фінансового контролю;

дістало подальшого розвитку:

– теоретичні положення щодо характеристики об'єктивних та суб'єктивних ознак юридичного складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні;

– пропозиції щодо особливостей ознак адміністративної відповідальності за порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні;

– наукові підходи до класифікації заходів адміністративних стягнень за порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні;

– наукові положення, що стосуються повноважень Національного антикорупційного бюро та Національного агентства з питань запобігання корупції як органів протидії і запобігання порушенням поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні в контексті їх дискреційних повноважень.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані та викладені в дисертації положення, висновки та пропозиції впроваджені у:

– *науково-дослідну роботу* – для здійснення загальнотеоретичних і галузевих досліджень щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання притягнення поліцейських до адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю (акти впровадження Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України від 27 жовтня 2015 р. № 33, Відкритого міжнародного університету розвитку людини “Україна” від 8 листопада 2015 р., Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 22 вересня 2015 р., Науково-дослідного інституту публічного права від 15 жовтня 2015 р.);

– *законотворчу діяльність* – при підготовці змін і доповнень до проекту Закону України про внесення змін до Закону України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” щодо валютного регулювання та валютного контролю від 1 березня 2015 р. № 2265, нової редакції Закону України “Про запобігання корупції” щодо чіткого визначення кола осіб, що підпадають під термін “посадові особи” від 20 квітня 2015 р. № 2525-1 (довідка Інституту законодавства Верховної Ради України від 24 червня 2015 р. № 22/391-1-6), а також при здійсненні антикорупційної експертизи законопроектів (акт впровадження Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції від 21 грудня 2015 р. № 04-19/11-307);

– *навчальний процес* – для викладання навчальних дисциплін “Адміністративна діяльність”, “Адміністративне право України”, “Адміністративний процес”, “Адміністративно-деліктне право”, а також підготовки навчальних посібників, лекцій, методичних рекомендацій, розділів підручників для курсантів вищих навчальних закладів МВС і МОН України (акти впровадження Відкритого міжнародного університету розвитку людини “Україна” від 10 грудня 2015 р., Національної академії внутрішніх справ від 14 серпня 2015 р., Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 22 вересня 2015 р.).

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дослідження обговорювалися та отримали схвалення на засіданнях кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ. Підсумки розробки проблеми в цілому, окремі її аспекти, отримані узагальнення були апробовані на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях: “Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки в ХХІ столітті: матеріали міжнародної науково-практичної конференції” (м. Львів, 22–23 серпня 2014 р.); “Пріоритети національного реформування держави і права: теорія та практика” (м. Київ, 8 жовтня 2014 р.); “Проблеми правової реформи та розбудови громадянського суспільства в Україні” (м. Харків, 17–18 жовтня 2014 р.); “Реформи законодавства України в умовах євроінтеграції” (м. Київ, 30 жовтня 2014 р.); “Роль права та закону в громадянському суспільстві” (м. Київ, 13–14 лютого 2015 р.); “Актуальні правові питання сьогодення в умовах євроінтеграції України” (м. Київ, 15 травня 2015 р.); “Організаційні та правові засади забезпечення економічної безпеки держави в контексті європейської інтеграції” (м. Київ, 27 травня 2015 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення та висновки дисертації висвітлено в 14 наукових публікаціях, серед яких шість наукових статей опублікованих у фахових виданнях, затверджених МОН України, одна – у закордонному науковому виданні (Республіка Киргизія), сім тез доповідей – у збірниках науково-практичних конференцій.

Структура дисертації складається зі вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і чотирьох додатків. Загальний обсяг дисертації становить 269 сторінки, із них основний текст – 191 сторінка, список використаних джерел (221 найменування – на 25 сторінках), чотири додатки – на 53 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується вибір та актуальність теми, висвітлюється ступінь її наукової розробки, окреслюється мета, задачі, об’єкт і предмет дослідження, показано зв’язок дисертації із науковими програмами, планами, темами, визначається наукова новизна одержаних результатів та їх практичне значення.

Розділ 1 “Теоретичні засади дослідження поняття, ознак та зарубіжного досвіду адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні” складається з трьох підрозділів.

Підрозділ 1.1. “Теоретико-методологічні засади дослідження адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні” присвячений висвітленню причинно-наслідкових зв'язків виникнення корупційних явищ, зокрема, появи порушення вимог фінансового контролю як виду адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією.

У працях вчених М.Ю. Бездольного, А.П. Белікова, Г.П. Енца, І.Я. Єрмоленко, Д.І. Йосифовича, В.А. Завгороднього, О.З. Захарчука, Є.В. Додіна, І.А. Дьоміна, В.В. Кулажнікова, М.М. Нарусова, О.В. Ткаченка, І.І. Яцківа, О.А. Яфонкіна та інших основна увага зосереджена переважно на заходах виявлення, припинення та запобігання корупційним проявам серед працівників правоохоронних органів, а також характеристиці різних видів юридичної відповідальності за корупційні правопорушення.

Водночас системний аналіз проблемних питань адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю у їх роботах не досліджувалися. За результатами розгляду цих робіт вдалося через систему загальних та спеціальних методів розкрити поняття “адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю”, надати аргументовані висновки щодо необхідності запозичення зарубіжного досвіду у сфері дотримання вимог фінансового контролю.

За допомогою загальних методів вдалося виокремити порушення поліцейськими вимог фінансового контролю, як виду адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, розглянути його розвиток в контексті трансформації корупційних правопорушень. За допомогою спеціальних методів були сформовані основні ознаки адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю та суб'єкта відповідальності – поліцейського як особи, наділеної державно-владними функціями.

У підрозділі 1.2. *“Поняття та ознаки адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні”* виокремлено ознаки адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю як державного примусу та як засобу забезпечення виконання адміністративно-правових приписів, що виступає негативною реакцією державних органів влади; настає лише за вчинені адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією; наслідком має накладення таких стягнень, як: штраф, конфіскація доходу та винагород, позбавлення права обіймати певні посади та займатися певним видом діяльності; мета попередження та запобігання вчиненню дій, які за своїм юридичним складом є порушеннями вимог фінансового контролю. За результатами притягнення до адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю протоколи мають право складати уповноважені посадові особи Національної поліції; органів Служби безпеки України (з початку своєї діяльності Національне агентство з питань запобігання корупції); прокуратури.

Надано визначення адміністративному правопорушенню, пов'язаному з корупцією, вчиненого поліцейським як протиправного, умисного діяння, що полягає у використанні наданих йому службових повноважень та можливостей, які виникають у зв'язку з цим, що порушує законні вимоги, заборони та обмеження, за

яке передбачено накладення штрафу та/або конфіскації незаконно одержаного майна в результаті цього правопорушення

У підрозділі 1.3. “Зарубіжний досвід боротьби з порушенням поліцейськими вимог фінансового контролю” досліджено законодавче врегулювання юридичної відповідальності за корупційні правопорушення у країнах романо-германської та англо-саксонської правової сім’ї, що дозволило зробити висновок про те, що регламентація порушення вимог фінансового контролю законодавчо запроваджено лише в країнах СНД (Російська Федерація, Республіка Азербайджан, Республіка Білорусь, Республіка Вірменія, Киргизька Республіка, Республіка Казахстан, Республіка Молдова, Республіка Таджикистан, Республіка Туркменістан).

В більшості країн Західної Європи (Бельгія, Німеччина, Австрія, Швейцарія, Італія) та США порушення вимог фінансового контролю є різновидом кримінально караних корупційних правопорушень, а тому поліцейські визнаються суб’єктами кримінальної відповідальності на загальних підставах.

Наголошено на тому, що норми про порушення вимог фінансового контролю в країнах пострадянського простору як різновиду адміністративного правопорушення, пов’язаного з корупцією, не існує, а тому практика регулювання цієї сфери розглянута через призму порушення порядку подання та заповнення фінансових декларацій або звітностей, подання недостовірних відомостей. Зазначені норми мають певні особливості: 1) регулюють виникнення, зміну та припинення суспільних відносин у сфері оподаткування; 2) врегульовуються нормами фінансово-податкової сфери; 3) інтерпретуються як порушення порядку подання та заповнення декларації та фінансової звітності; 4) у країнах СНД вищезазначені норми мають такий вигляд: подання, неподання декларацій та фінансових звітностей; порушення терміну подання податкової декларації; внесення свідомо недостовірних або неповних відомостей в декларації або бухгалтерські документи про доходи та видатки з метою ухилення від сплати податків.

У Великобританії та США корупційні правопорушення визнаються злочинами, що свідчить про високий рівень їх суспільної шкідливості. Так, в законодавстві США порушення вимог фінансового контролю належить до кримінально караних діянь, що має ознаки корупції, на відміну від вітчизняного закону про адміністративну відповідальність, де порушення вимог фінансового контролю належить до адміністративних правопорушень, пов’язаних з корупцією.

Водночас порушення вимог фінансового контролю як самостійної правової норми немає в країнах СНД, окрім законодавства Республіки Казахстан, де вона позбавлена ознак корупції. Насамперед, порушення вимог фінансового контролю регулює суспільні відносини у сфері оподаткування, адже в правових положеннях нормативних актів Республіки Казахстан йдеться про подання податкової звітності.

Розділ 2 “Об’єктивні та суб’єктивні ознаки складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні” складається з двох підрозділів.

У підрозділі 2.1. “Об’єкт та об’єктивна сторона складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні” визначено об’єктивні ознаки

юридичного складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні.

При аналізі об'єктивної сторони статті 172-6 КУпАП, досліджено поняття “фінансовий контроль”, під яким розглянуто лише спеціалізовану направленість на перевірку порядку заповнення, своєчасного подання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру, а також неповідомлення чи несвоєчасного повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-резидента або про суттєві зміни у майновому стані. Розглядаючи порушення вимог фінансового контролю в контексті декларування майна, наголошується, що фінансовий контроль, в першу чергу, передбачає перевірку своєчасності й повноти виконання контрольованими суб'єктами фінансових зобов'язань перед державою та органами місцевого самоврядування, а також виявлення й усунення порушень фінансової дисципліни, а не порядку подання та заповнення декларації. Відтак, з метою усунення двозначності тлумачення поняття “фінансовий контроль” та удосконалення адміністративно-правової конструкції норм статті 172-6 “Порушення вимог фінансового контролю” КУпАП запропоновано змінити її назву на “Неподання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру або неповідомлення про відкриття валютного рахунку”.

Безпосередній об'єкт складу порушення вимог фінансового контролю слід розглядати в наступних аспектах: суспільні відносини щодо порядку подання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; суспільні відносини у сфері неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані.

Діяння знаходить свій вияв через: а) несвоєчасне подання декларації особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; б) неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані.

Щодо питання про необхідність удосконалення адміністративно-правового регулювання об'єктивного складу порушення вимог фінансового контролю в Україні, 90,8 % опитаних респондентів вважають неефективним притягнення до адміністративної відповідальності поліцейських за такі діяння, натомість 9,2 % висловлюють думку щодо необхідності існування цієї норми, і як наслідок, це підтверджує важливість внесення законодавчих змін до норми статті 172-6 КУпАП.

Предметом порушення поліцейськими вимог фінансового контролю є декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру та валютний рахунок в установі банку-нерезидента. Важливим є питання визначення при оцінці дій порушника у судовому засіданні, коли суб'єкт діяв з прямим умислом чи непрямим.

Місце як обов'язкова складова об'єктивної сторони існує лише у частині другій диспозиції статті 172-6 “Порушення вимог фінансового контролю”, де чітко вказано на відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента.

Встановлено, що під часовим проміжком при порушенні поліцейськими вимог фінансового контролю залежно від тривалості займання відповідної посади, слід розуміти наступну інтерпретацію: 1) щорічне заповнення до 1 квітня поліцейськими декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру за минулий рік на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції; 2) поліцейські, які припиняють діяльність, подають декларацію за період, не охоплений раніше поданими деклараціями; 3) поліцейські, які припинили діяльність, зобов'язані наступного року після припинення діяльності подавати в установленому порядку декларацію за минулий рік; 4) особа, яка претендує на зайняття посади до призначення або обрання на відповідну посаду подає в установленому порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік. У свою чергу, несвоєчасність визначається наступним чином: а) протягом десяти днів поліцейський після повідомлення його Національним агентством з питань запобігання корупції щодо необхідності подання декларації повинен її подати. Перевищення цього терміну є підтвердженням несвоєчасності; б) семиденний термін після подачі декларації для виправлення помилок у ній, перевищення якого також свідчить про несвоєчасність подання; в) несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента та про суттєві зміни у майновому стані визначається перевищенням строку в десять днів з моменту відкриття рахунку та придбання майна або отримання доходу.

У підрозділі 2.2. *“Суб’єкт та суб’єктивна сторона складу порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні”* наголошується на дуалізмі правового положення поліцейського, що поєднує в собі статус як фізичної особи, так і державного службовця, тобто під суб’єктом порушення вимог фінансового контролю слід розглядати фізичну особу, наділену державно-владними повноваженнями, яка займає визначену нормативними актами посаду в Національній поліції та виконує відповідні функції. Отже, поліцейські, як суб’єкти відповідальності за порушення вимог фінансового контролю, несуть відповідальність у встановленому законом порядку з урахуванням їх спеціальної правосуб’єктності, визначеними функціями, якими наділила їх держава.

Суб’єктивна сторона в адміністративній нормі про порушення вимог фінансового контролю відображає психічний стан поліцейського в момент здійснення цього адміністративного правопорушення. Порушення вимог фінансового контролю здійснюється з умисною формою вини, що визначає мету й мотив, як додаткові факультативні ознаки суб’єктивної сторони, приховання доходу та винагород, які за своєю правовою природою можуть мати незаконні джерела походження.

Правильне з’ясування мети та мотиву вчинення поліцейськими порушення вимог фінансового контролю сприяє встановленню змісту і спрямованості умислу, а також ступеня суспільної небезпечності діяння, що, в свою чергу, враховує суд при правильній кваліфікації та обрання адміністративного стягнення.

Розділ 3 “Особливості провадження у справі про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю та застосування заходів адміністративного стягнення в Україні” складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1. “Провадження у справі про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні” зазначено, що ці провадження мають, окрім загальних, ще й спеціальні ознаки: 1) виникає за умови виявлення юридичного складу правопорушення, що полягає у несвоєчасному поданні декларації про майно, доходи, витрати та зобов’язання фінансового характеру, неповідомленні чи несвоєчасному повідомленні про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни майнового стану та у випадку повторного вчинення таких дій; 2) провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю формуються не тільки на нормах матеріального права, закріплених у КУпАП, але й у ряді інших законів, підзаконних актів, які мають відсильний характер; 3) провадження спрямоване на досягнення мети правотворчого та правозастосовного характеру – попередження та запобігання корупційним проявам; 4) здійснення провадження забезпечують не тільки поліцейські, але й інші органи, уповноважені виявляти та припиняти порушення вимог фінансового контролю, серед яких органи Служби безпеки України (з початку діяльності Національне агентство з питань запобігання корупції), прокуратура; 5) визначене коло учасників адміністративних проваджень у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю, що вимагає професійної спеціалізації суб’єктів, уповноважених розглядати цю категорію справ; 6) адміністративні стягнення за порушення вимог фінансового контролю застосовуються до визначеного кола осіб; 7) комплексність провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю (особа, що складає адміністративний протокол, не може особисто прийняти рішення за результатами розгляду справ, як правило, такий протокол разом з матеріалами справи передають відповідно уповноваженому державному органу – прокуратурі, Національній поліції, органам Служби безпеки України (з початку діяльності Національному агентству з питань запобігання корупції); 8) декларації про майно, доходи, витрати та зобов’язання фінансового характеру підлягають перевірці не тільки органами, уповноваженими здійснювати адміністративно-юрисдикційні провадження, але й прокурором.

Виокремлено принципи провадження у справах про порушення вимог фінансового контролю, до яких належать законність; публічність; досягнення об’єктивної істини; право на захист; презумпція невинуватості; рівність громадян перед законом; гласність провадження; охорона інтересів держави та особистості; оперативність; невідворотність застосування адміністративного стягнення.

Провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні має такі стадії: 1) виявлення ознак юридичного складу порушення вимог фінансового контролю та складання протоколу про вчинення цього адміністративного правопорушення; 2) розгляд справи про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю та прийняття рішення по ній.

У вітчизняному законодавстві не передбачено, що прокурор може доводити причинно-наслідковий зв’язок між вчиненим діянням та незаконно отриманими

доходами та винагородами від цієї діяльності, а тому в контексті вивчення зарубіжних аналогів, цей обов'язок слід покласти на особу, яка підозрюється у вчиненні порушення вимог фінансового контролю. Оскільки ці підстави можуть також використовуватися суб'єктом правопорушення, пов'язаного з корупцією, з метою маніпулювання адміністративним провадженням у справах про порушення вимог фінансового контролю; 3) стадія оскарження і перегляду постанови; 4) виконання постанови про накладення адміністративного стягнення є кінцевою стадією, де постанова суду, що набрала законної сили, звертається до виконання.

У підрозділі 3.2. *“Заходи адміністративного стягнення за порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні”* розглянуто сукупність заходів адміністративного стягнення, що застосовують за порушення вимог фінансового контролю, а саме штраф, позбавлення права обіймати певні посади та займатися певним видом діяльності строком на один рік, конфіскація незаконно отриманих доходів та винагород.

Зазначено, що 88,0 % опитаних респондентів підтримують точку зору щодо необхідності зміни розміру штрафу, закріпивши його на рівні НМДГ, що прирівнюється до розміру податкової соціальної пільги на поточний рік, за порушення вимог фінансового контролю, водночас 12,0 % респондентів стверджують про недоцільність зміни його розміру.

Слід вважати за необхідне використання моделі пропорційності шкоди від вчиненого діяння та розміру НМДГ, що дорівнює податковій соціальній пільзі, яка встановлена для визначення покарання за вчинення злочинів та правопорушень на поточний рік.

Зосереджено увагу на важливості використання досвіду країн Західної Європи під час застосування конфіскації у випадку порушення поліцейськими вимог фінансового контролю щодо покладення обов'язку доводити законність джерел отримання доходів та винагород. Позбавлення права обіймати певні посади та займатися певним видом діяльності пов'язане з правовим статусом поліцейського та має правообмежувальний характер.

У підрозділі 3.3. *“Напрями удосконалення законодавства у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності органів, уповноважених виявляти порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні”* наголошується на необхідності розширення повноважень Національного антикорупційного бюро України у сфері дотримання вимог фінансового контролю. За даними опитування поліцейських, на запитання, чи підтримуєте Ви думку про те, що слід віднести до підслідності Національного антикорупційного бюро розгляд адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, 68,3 % респондентів висловилося “за”, 31,7 % – “проти”.

Підкреслено, що сьогодні перелік посад, які мають високий рівень корупційних ризиків, до яких належать слідчі (26,0 %), прокурори (54,0 %), працівники інших спеціалізованих інституцій (20,0 %), затверджує Національне агентство з питань запобігання корупції, що наділяє цей орган занадто широкими дискреційними повноваженнями, оскільки чітких законодавчо закріплених критеріїв визначення таких посад не існує.

Зокрема, у Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 25 березня 2015 р. № 171, зазначено лише посаду слідчого як потенційно вразливої до корупційних проявів. Водночас, коли в структурі Національної поліції України існують й інші посади, які мають високий рівень корупційних ризиків, що зумовлює зміщення акцентів під час перевірок декларацій про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру таких працівників.

Немає й чіткого порядку призначення експертизи, визнання предметів речовими доказами, критеріїв належності, допустимості та достатності доказів у справах про порушення вимог фінансового контролю. Можна зробити висновок про те, що доказова база в переважній більшості справ про порушення вимог фінансового контролю буде формуватися лише на підставі складеного протоколу про вчинене правопорушення, поясненнях учасників справи, що є формалізованим процесом.

Існування низки норм, ідентичних за своїм правовим змістом, породжує змогу робити різні варіації при правовій кваліфікації вчинених дій чи бездіяльності. Особливо, коли під час недотримання вимог фінансового контролю поліцейськими як представниками державних органів влади, зростає рівень корупційних ризиків.

ВИСНОВКИ

У **висновках** дисертації наведено найбільш актуальні проблеми удосконалення законодавчого регулювання адміністративної відповідальності за порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні, виокремлено концептуальні підходи до зміни відповідних законодавчих норм. Узагальнення зроблені в ході дисертаційного дослідження дозволили розробити та репрезентувати низку наукових положень:

1. Визначено теоретичні напрацювання вітчизняних та зарубіжних вчених щодо порушення поліцейськими вимог фінансового контролю, на підставі чого розроблено стан дослідження у напрямку порушення порядку заповнення та подання декларації в Україні. Як наслідок, вдалося проаналізувати порушення вимог фінансового контролю як різновиду адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, у співвідношенні частини і цілого.

2. Розкрито поняття та ознаки адміністративної відповідальності за порушення поліцейськими вимог фінансового контролю. Адміністративна відповідальність поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні, має загальні ознаки: 1) державний примус як засіб забезпечення виконання адміністративно-правових приписів, виступає як негатива реакція державних органів влади; 2) є особливою формою адміністративної відповідальності, оскільки настає лише за вчинені адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією; 3) реалізується через позбавлення конкретних благ організаційного і майнового характеру: штраф, конфіскація отриманих винагород та доходів, позбавлення права обіймати певні посади та займатися певним видом діяльності; 4) настання адміністративної

відповідальності за порушення вимог фінансового контролю, може наставати лише у випадку наявності “*corpus delicti*”, що призводить не лише до адміністративної, але й дисциплінарної відповідальності; 5) особливий дуалізм правового статусу поліцейських, що визначає поєднання загальних та спеціальних ознак суб'єкта правопорушення; 6) результатом притягнення до адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю є складання правозастосовного акту у формі адміністративного протоколу; 7) адміністративні протоколи за порушення вимог фінансового контролю мають право складати уповноважені посадові особи Національної поліції; органів Служби безпеки України (з початку діяльності Національне агентство з питань запобігання корупції); прокурор; 8) рішення про накладення адміністративного стягнення в процесі розгляду справи у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання протоколу про вчинення порушення вимог фінансового контролю виносять судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів; 9) особливість адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю полягає у меті попередження та запобігання вчиненню дій, які становлять юридичний склад порушення вимог фінансового контролю.

3. На основі аналізу зарубіжного досвіду боротьби з порушенням поліцейськими вимог фінансового контролю. Виявлено відмінності між романо-германськими та англо-саксонськими правовими сім'ями, які мають поділ правопорушень за суспільною небезпечністю на кримінально карані та адміністративні. Зокрема, у Великобританії та США корупційні правопорушення визнаються злочинами, що свідчить про їх високий рівень суспільної шкідливості. Так, в законодавстві США порушення вимог фінансового контролю належить до злочинів, що мають ознаки корупції. Водночас порушення вимог фінансового контролю як самостійної правової норми немає в країнах СНД, окрім законодавства Республіки Казахстан, проте ознак корупції ця норма не має. В першу чергу, вона регулює суспільні відносини у сфері оподаткування, адже в цих правових положеннях мова йде про подання податкової звітності, що не стосується правопорушень, пов'язаних з корупцією.

4. Встановлено, що об'єкт порушення поліцейськими вимог фінансового контролю має такі види: загальний, родовий, видовий та безпосередній. Під загальним об'єктом порушення вимог фінансового контролю розуміють всі суспільні відносини, що охороняються адміністративно-правовими нормами і яким правопорушенням завдано шкоду. Родовий – суспільні відносини щодо дотримання вимог, заборон та обмежень, встановлених Законом України “Про запобігання корупції”. Видовий – суспільні відносини щодо дотримання вимог фінансового контролю особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Безпосередній об'єкт порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні слід розуміти через наступні позиції: 1) суспільні відносини щодо порядку заповнення та подання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру; 2) суспільні відносини щодо порядку повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента та про суттєві зміни у майновому стані. Порушення вимог фінансового контролю

виражаються через як дію, так і бездіяльність. Бездіяльність проявляється через неповідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані; дія – несвоєчасне подання декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, а також несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни в майновому стані.

5. Охарактеризовано ознаки поліцейського як суб'єкта декларування за порушення вимог фінансового контролю, а саме: 1) службовець, що займається професійною діяльністю; 2) виконує певне коло службових повноважень, визначених рядом нормативних актів 3) обіймає посаду, визначену структурним та штатним розписом Національної поліції України; 4) наділений правом по займаній посаді виконувати функції щодо реалізації компетенції органу, який входить до структури Національної поліції; 5) має спеціальне звання, однострій, спеціальний жетон, службове посвідчення, які дозволяють його виокремити, володіє правом використовувати спеціальні засоби, вогнепальної зброї, застосовувати фізичну силу; 8) несе підвищену відповідальність за невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків.

Суб'єктивна сторона порушення поліцейськими вимог фінансового контролю полягає в умисній формі вини. Метою як факультативною ознакою суб'єктивної сторони порушення поліцейськими вимог фінансового контролю в Україні може бути приховування доходів, винагород, майнових вигод, матеріальних активів, рухомого та нерухомого майна та інших матеріальних цінностей, отриманих незаконним шляхом.

6. Досліджено порядок провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю, як сукупності розташованих у логічному порядку адміністративних процесуально оформлених дій, які виражають прийняте рішення у визначеному правозастосовному акті. Провадження у справах про порушення поліцейськими вимог фінансового контролю характеризуються спеціальними завданнями: 1) попередження та запобігання корупційним проявам серед поліцейських; 2) моніторинг та аналіз корупційних ризиків в діяльності поліцейських; 3) правове врегулювання, порядку запобігання, виявлення та припинення порушення вимог фінансового контролю; 4) дотримання порядку інформування поліцейських про адміністративну відповідальність за порушення вимог фінансового контролю. Запропоновано внести зміни до ст. 268 "Права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності" КУпАП, доповнивши частиною у такій редакції "на особу, яка притягається до відповідальності за адміністративне правопорушення, передбачене ч. ч. 1, 2 ст. 172-6 КУпАП, накладається обов'язок доводити законність отриманих доходів, виявлених за результатами перевірки, що проводиться уповноваженими органами (посадовими особами)".

7. За порушення вимог фінансового контролю накладають такі види адміністративних стягнень, як штраф, конфіскація доходу та винагород, позбавлення права обіймати певні посади та займатися певним видом діяльності строком на три роки. Розмір штрафу станом на поточний рік за несвоєчасне подання декларації про

майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру сягає від п'ятдесяти до ста НМДГ, тобто мінімальний розмір сягає 850 грн, а максимальний – 1700 грн, за неповідомлення, несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку-нерезидента – від ста до двохсот НМДГ, тобто від 1700 грн до 3400 грн.

На питання щодо пропорційності відповідальності за порушення вимог фінансового контролю накладення адміністративного стягнення з розрахунку податкової соціальної пільги у розмірі 50,0 % від 1378 грн, тобто 689 грн у вигляді штрафу від п'яти (3445 грн) до двадцяти НМДГ (6890 грн), 75,8 % опитаних висловилися проти такого поділу, а 24,2 % – підтримали цю думку, що свідчить про необхідність зміни розміру штрафу за порушення вимог фінансового контролю. Для підвищення рівня ефективності адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні доцільно встановити мінімальний розмір штрафу за порушення вимог фінансового контролю на рівні НМДГ на поточний рік відповідно до Закону України “Про Державний бюджет на поточний рік”, що прирівнюється до розміру податкової соціальної пільги, та збільшити термін позбавлення права обіймати посади та займатися певною діяльністю до трьох років.

8. Задля забезпечення розмежування видів юридичної відповідальності, зокрема податкової, кримінальної та адміністративної змінити редакції наступних статей, виклавши їх так:

Стаття 366-1 “Декларування недостовірної інформації” КК України:

Умисне внесення неповних або недостовірних відомостей суб'єктом декларування при заповненні декларації чи внесення завідомо недостовірних та неповних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України “Про запобігання корупції”, –

карається позбавленням волі на строк до двох років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю строком до трьох років.

Умисне неповідомлення про суттєві зміни у майновому стані, –

карається позбавленням волі строком на п'ять років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю строком до трьох років та конфіскацією незаконно отриманих доходів та винагород.

Примітка. Суттєвими змінами майнового стану слід вважати суму, що перевищує п'ятдесят мінімальних заробітних плат станом на 1 січня поточного року.

Назву норми статті 172-6 “Порушення вимог фінансового контролю” замінити на “Неподання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру або неповідомлення про відкриття валютного рахунку” КУпАП та викласти в такій редакції:

Неподання декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру особою або умисне приховування відомостей, що стосуються майнового стану особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, –

тягне за собою накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неповідомлення про відкриття валютного рахунку в установі банку, – тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією доходу чи винагород та з позбавленням права обіймати певні посади та займатися певною діяльністю строком до трьох років.

Примітка. Неоподаткований мінімум доходів громадян слід розглядати в розмірі, встановленому Законом України “Про Державний бюджет” на поточний рік.

Статтю 120 Податкового кодексу України “Неподання податкової звітності або невиконання вимог щодо внесення змін до податкової звітності” доповнити в частині санкцій за порушення статті 120.3 “Неподання платником податків звіту про контрольовані операції та/або документації з трансфертного ціноутворення або невключення до такого звіту інформації про всі здійснені протягом звітного періоду контрольовані операції” відповідно тягне накладення штрафу у розмірі десяти НМДГ.

Примітка. Неоподаткований мінімум доходів громадян слід розглядати в розмірі, встановленому Законом України “Про Державний бюджет” на поточний рік.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Титко А. В. Напрями удосконалення законодавства у сфері адміністративної відповідальності за окремі корупційні діяння / А. В. Титко // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2014. – № 2. – С. 59–63.

2. Титко А. В. Коррупционные правонарушения : административно-правовой аспект / А. В. Титко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2014. – № 9-2. – Т. 1 – С. 135–139. – (Серія : Юриспруденція).

3. Титко А. В. Особливості адміністративної відповідальності за порушення вимог фінансового контролю працівниками органів внутрішніх справ / А. В. Титко // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2014. – № 3. – С. 198–213.

4. Титко А. В. Система спеціально уповноважених суб’єктів у сфері протидії корупції – доцільність реформи / А. В. Титко // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. – 2014. – № 10. – С. 125–131.

5. Титко А. В. Анализ объективной стороны статьи за нарушение требований финансового контроля – законодательные пробелы / А. В. Титко // Право и Политика : науч.-метод. журн. (Кыргызская Республика). – 2014. – № 4. – С. 105–110.

6. Титко А. В. Дотримання вимог фінансового контролю: вітчизняний та зарубіжний досвід / А. В. Титко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 5-2. – Том. 3. – С. 68–72.

7. Титко А. В. Юридичний склад порушення вимог фінансового контролю, вчиненого поліцейським / А. В. Титко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – № 17. – С.81–84. – (Серія : Юриспруденція).

8. Титко А. В. Закордонний досвід функціонування органів, уповноважених розслідувати корупційні правопорушення / А. В. Титко // Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки в ХХІ столітті : матеріали міжнародної науково-

практичної конференції (Львів, 22-23 серп. 2014 р.). – К. : Західноукраїнська організація “Центр правничих ініціатив”. – 2014. – С. 90–93.

9. Титко А. В. Законодавчі колізії адміністративної норми про порушення вимог фінансового контролю / А. В. Титко // Пріоритети національного реформування держави і права: теорія та практика : збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної Інтернет-конференції “Актуальна юриспруденція” (Київ, 8 жовт. 2014 р.). – Київ, 2014. – С. 97–100.

10. Титко А. В. Прогалини законодавчого регулювання адміністративних корупційних правопорушень / А. В. Титко // Проблеми правової реформи та розбудови громадянського суспільства в Україні : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 17-18 жовт. 2014 р.). – Харків, 2014. – С. 62–64.

11. Титко А. В. Створення спеціального органу із розслідування адміністративних корупційних правопорушень / А. В. Титко // Реформи законодавства України в умовах євроінтеграції : збірник VI Всеукраїнської науково-теоретичної конференції (Київ, 30 жовт. 2014 р.). – С. 69–73.

12. Титко А. В. Посилення адміністративної відповідальності працівників ОВС в контексті адміністративної реформи України / А. В. Титко // Роль права та закону в громадянському суспільстві : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 13-14 лют. 2015 р.). – К. : Центр правових наукових досліджень, 2015. – С. 78–80.

13. Титко А. В. Аналіз об’єктивної сторони статті про порушення вимог фінансового контролю – законодавчі прогалини / А. В. Титко // Актуальні правові питання сьогодення в умовах євроінтеграції України : матеріали загальноакадемічної підсумкової науково-теоретичної конференції (Київ, 15 трав. 2015 р.). – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2015. – С. 187–191.

14. Титко А. В. Порушення вимог фінансового контролю в кодексах країн СНД / А. В. Титко // Організаційні та правові засади забезпечення економічної безпеки держави в контексті європейської інтеграції : збірник матеріалів і тез науково-практичної конференції (Київ, 27 трав. 2015 р.). – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2015. – С. 187–191.

АНОТАЦІЯ

Титко А. В. Адміністративна відповідальність поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2016.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню правового регулювання адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні. Визначено теоретико-методологічні засади дослідження питання щодо поняття адміністративної відповідальності поліцейських за порушення вимог статті 172-6 КУпАП, правовий статус поліцейського, як суб’єкта державно-владних повноважень. Проаналізовано об’єкт, суб’єкт, об’єктивну та суб’єктивну сторони

диспозиції порушення вимог фінансового контролю. Наведено основні шляхи удосконалення законодавства у сфері дотримання вимог фінансового контролю, охарактеризовано спеціальні суб'єкти боротьби з корупцією.

Ключові слова: адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, вимоги фінансового контролю, дискреційні повноваження, поліцейський, декларація, несвоечасність, неподання, валютний рахунок, банк-нерезидент.

АННОТАЦІЯ

Тытко А. В. Административная ответственность полицейских за нарушение требований финансового контроля в Украине. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Национальная академия внутренних дел, Киев, 2016.

Диссертация имеет комплексный характер исследования проблемы правового регулирования нарушения полицейскими требований финансового контроля. Раскрыто понятие административных правонарушений в контексте изучения правонарушений, связанных с коррупцией.

Нарушение полицейскими требований финансового контроля рассмотрены через призму объективной стороны нормы: несвоевременного представления декларации об имуществе, доходах, расходах и обязательствах финансового характера, несвоевременного сообщения или несообщение об открытии валютного счета в учреждении банка-нерезидента, или о существенных имущественных изменений.

Приведенные характеризующие признаки присущие диспозиции нормы статьи 172-6 КУоАП “Нарушение требований финансового контроля”, в частности место – открытие валютного счета в учреждении банка-нерезидента, время – непредставление декларации об имуществе, доходах, расходах и обязательствах финансового характера, несвоевременного сообщения или несообщение об открытии валютного счета в учреждении банка-нерезидента или о существенных изменениях имущественного положения. Также приведены основные признаки специального субъекта – полицейского как субъекта декларирования сквозь дуализм правового статуса. В диссертации проанализированы зарубежный опыт существования норм о нарушении требований финансового контроля в отдельных странах Западной Европы, СНГ и США, проведены параллели функционирования подобных норм в отечественном налоговом и уголовном законодательстве. Сделана систематизация зарубежных аналогов в сфере борьбы с нарушениями требований финансового контроля, через анализ основных черт, присущих романо-германской и англо-саксонской правовой семьи.

Также проведено сравнение отечественных институтов, созданных для борьбы с коррупционными и связанными с коррупцией правонарушениями, среди которых и нарушение требований финансового контроля.

Кроме того, в диссертации сделано акцент на широких дискреционных полномочиях вышеуказанных органов, что может порождать коррупционные риски

среди лиц, наделенных государственно-властными полномочиями. Исследованы признаки полицейских, как должностного лица повышенного коррупционного риска, который обязан в обязательном порядке декларировать имущество. Проанализировано дуализм специального и общего правового статуса полицейского.

Выделены недостатки законодательного регулирования процедурно-процессуального порядка сбора и оценки доказательств в делах о нарушении требований финансового контроля. Диссертантом приведены целесообразность изменения законодательства в Кодексе об административных правонарушениях, Налоговом и Уголовном кодексах.

Ключевые слова: административные правонарушения, связанные с коррупцией, требования финансового контроля, дискреционные полномочия, полицейский, декларация, несвоевременность, непредоставление, валютный счет, банк-нерезидент.

SUMMARY

Tytko A. Administrative responsibility of the police for violation of financial control in Ukraine. – *Manuscript.*

A thesis for Scientific Degree of Candidate of Legal Sciences (PhD in Law) in the speciality 12.00.07 – Administrative Law and Process; Financial Law; Information Law. – National Academy of Internal Affairs, Kyiv, 2016.

The research is devoted to complex analysis of legal regulation of administrative responsibility police officers for violations of financial control. Defined theoretical and methodological bases of research questions regarding the concept of administrative liability of police officers for violations of article 172-6 CUoAO, legal status of police officers as subject public authority. Analyzed object, subject, objective and subjective sides disposition violation of financial control, committed by the police. Stages of the cases of violation of financial control, committed by the police, given the definition of the cases of violation of financial control, committed by the police. Demonstrates the basic ways of improvement of legislation in compliance with financial control, special subjects described the fight against corruption.

Keywords: administrative offenses related to corruption, financial control requirements, discretionary powers, police officers, the declaration, untimeliness, failure, currency account, non-resident bank.